

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.38/2023/13.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. március 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2022. november 24. napján meghozott 2.B.400/2021/31. számú ítéletét megváltoztatja.

I. rendű és II. rendű vádlottak által társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette a Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja szerint minősül.

I. rendű vádlottat 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetésre is ítéli. Egy napi tétel összegét 1500 (egyezer-ötszáz) forintban állapítja meg, az így kiszabott 450.000 (négy százötvenezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén napi tételenként kell fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni. Ha a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtást elrendelték, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

I. rendű vádlott esetében az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

II. r vádlott szabadságvesztés büntetését 1 (egy) év szabadságvesztésre, a felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti.

III. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését 2 (kettő) évre, a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 5 (öt) évre súlyosítja.

III. rendű vádlottat 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetésre is ítéli. Egy napi tétel összegét 4000 (négyezer) forintban állapítja meg, az így kiszabott 1.200.000 (egymillió-kettő százezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén napi tételenként kell fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni. Ha a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtást elrendelték, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

III. rendű vádlott esetében az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 24.144.- (huszonnégyezer-egyszáznegyvennégy) forint IV. r. vádlottat terhelő bünygyi költség merült fel.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma:

IV. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma:

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a felülbírálat alapját képező ítéletével I. r. vádlottat testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat] mint társtettest, rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c) pont] mint társtettest, és személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194. § (1) bekezdés] miatt, mint társtettest halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztést végrehajtása esetén azt börtön fokozatban határozta meg és a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés büntetés tartamába az előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította, továbbá I. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

II. r. vádlottat testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat] mint társtettest, rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c) pont] mint társtettest, és személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194. § (1) bekezdés] miatt, mint társtettest halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetén börtön fokozatban határozta meg, melynek során a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Esetében is rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

III. r. vádlottat testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat] mint bűnsegéd, és rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c) pont] miatt, mint bűnsegédet halmazati büntetésül 1 év 8 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A kiszabott szabadságvesztést végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban határozta meg, melyből a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról. A vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

IV. r. vádlottat testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat] mint bűnsegéd, és rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c) pont] miatt, mint bűnsegédet halmazati büntetésül 1 év 8 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte,

melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztést végrehajtásának elrendelése a végrehajtási fokozat börtön, melyből a kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

A fentieken kívül a Nyíregyházi Törvényszék ítélete az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, a felmerült bűnügyi költség megfizetéséről, továbbá a sértett polgári jogi igényének a törvény egyéb útjára utasításáról is tartalmazott rendelkezéseket.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség I. r., II. r., III. r. és IV. r. vádlottak terhére büntetésük súlyosítása érdekében, míg I. r. vádlott és védője, továbbá II. r. vádlott és védője eltérő tényállás megállapítása és a büntetés enyhítése, III. r. vádlott és védője eltérő jogi minősítés, továbbá IV. r. vádlott és védője részben felmentés, valamint a büntetés enyhítése végett jelentettek be fellebbezést.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.437/2022/2. számú átiratában a vádlottak terhére szóló fellebbezést irányának megfelelően fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[4] Előkészítő iratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást szabályosan folytatta le, melynek eredményeként a tényállást túlnyomórészt megalapozottan rögzítette, melyet álláspontja szerint mindössze azzal szükséges helyesbíteni, hogy I. r. és II. r. vádlottak a sértettet testszerte kis-közepes-, a mellkas tájékán pedig nagy erővel ütötték meg, illetve rúgták meg. A vádlottak bűnösségére vont következtetés és a cselekmények megnevezése helytálló, az eltérő tényállás és eltérő minősítés megállapítására, valamint IV. r. vádlott esetében a részbeni felmentésre irányuló fellebbezés a felülmérlegelés tilalmára tekintettel eredményes nem lehet. A testi sértés minősítése megfelelő, a Kúria 3/2013. számú Büntető Jogegységi határozat iránymutatásai alapján. A testi sértéssel halmazatban a rablás törvényi tényállási elemei is megvalósultak. A vádlottak által alkalmazott erőszak célja a sértett telefonjának és pendrive-jának elvétele volt, ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen hivatkozott. A rablás elkövetési tárgya az elkövető számára idegen, értékkel bíró dolog, míg az elkövetési magatartás az elvétel, amelynek egyik megvalósulási formája az erőszak alkalmazása. I. és II. r. vádlottak a mobiltelefont és a pendrive-ot erőszakkal vonták ki a sértett birtokából, ezért téves az a védői érvelés, mely szerint a dologelvétel eltulajdonítási célzat hiányában nem minősül rablásnak. I. r. és II. r. vádlottak azzal, hogy a sértett kezét, majd lábait összekötözve személygépkocsijuk csomagtartójában egy távolabbi helyre szállították, majd ott az útmentén megkötözve kitették, megvalósították a személyi szabadság megsértésének büntetettét is.

[5] Az elsőfokú bíróság a büntetékiszabási tényezők közül a súlyosító körülményeknek nem tulajdonított kellő jelentőséget, míg a vádlottak személyes motivációját és a sértetti közrehatást nyomatékos enyhítő körülményként vette figyelembe. Ez vezetett az eltúlzottan enyhe büntetések kiszabásához. Az enyhítő szakasz alkalmazása ugyanakkor egyik vádlott esetében sem, míg a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztése II., III. és IV. r. vádlottak vonatkozásában nem kifogásolható. A halmazati büntetést megalapozó bűncselekmények száma és külön-külön is jelentős tárgyi súlya miatt azonban I. r. vádlottal szemben a végrehajtandó börtönbüntetés kiszabása szükséges azzal, hogy indokolt

lehet a Btk. 38. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása. II. r. vádlott vonatkozásában annak kóros elmeállapota miatt nem kifogásolható a büntetés végrehajtásának felfüggesztése. Indokolt III. és IV. r. vádlottak esetében is a büntetés súlyosítása. Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek, azonban IV. r. vádlott esetében is rendezni szükséges a szabadságvesztés végrehajtásának esetleges elrendelése esetén a bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámítását. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Debreceni Ítéltábla nyilvános ülésen eljárva a Nyíregyházi Törvényszék ítéletét a fentiek szerint változtassa meg.

[6] I. r. és II. r. vádlott védője előkészítő iratában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részlegesen megalapozatlan, mely az iratok alapján kiküszöbölhető. Így a tényállásban indítványozta rögzíteni, hogy I. és II. r. vádlottak édesanyjukon próbáltak segíteni oly módon, hogy megszerzik a sértett telefonjáról, illetve pendrive-járól azokat a kompromitáló felvételeket, amelyek a zsarolás alapját képezték. Ezért az ítélet [17] bekezdésében szereplő azon kijelentés, mely szerint I. és II. r. vádlottak a dulakodás közben n mobiltelefonját és pendrive-ját eltulajdonították, iratellenes. Iratellenes az is, hogy a fenti eszközöket I. és II. r. vádlottak vitték a szám alatti ingatlanra, mert azokat a cselekmény során IV. r. vádlottaknak adták át és III. r. vádlottal ők vitték haza. A védelem hivatkozott a Kúria Bf.71/2015. számú döntésére, melyben érintett jogeset tartalmát tekintve hasonlított jelen ügyre. Azon ügyben a zsaroló tartalmú felvételek nyilvánosságra hozatalát kívánták megakadályozni. Az eltérés a két ügy között az, hogy a hivatkozott ügyben a vádlottak abban is megállapodtak a sértett felelősségre vonásán túl, hogy megszerzik tőle a sérelmezett képeket és adatokat, illetve az azokat tartalmazó eszközöket meg is semmisítették, egy folyóba dobták. A Kúria határozatában kifejtette, hogy a rablás motívuma nem releváns, és a rablásnak nem tényállási eleme a jogtalan haszonszerzés, míg a jogtalan eltulajdonítás célzata nélkülözhetetlen. Ezért az erőszak kifejtésekor az elkövetők szándéka az adathordozók megszerzésére és arra is irányult, hogy azok felett a sértett rendelkezési jogát megszüntessék. Ez be is következett. Jelen ügyben azonban nem az adathordozók, hanem a felvételek megszerzése volt a cél. Ez a jogtalan eltulajdonítási célzat hiánya szempontjából rendkívül fontos. Az elvétel célzatos cselekmény, jogtalan eltulajdonítás végett lehet elkövetni. Fontos, hogy jelen esetben a dulakodás közben a sértett értékei nem is kerültek ténylegesen I. és II. r. vádlott hatalmába, mert azok azonnal IV. r. vádlott részére kerültek átadásra. Így I. és II. r. vádlottak birtokossá sem váltak, tehát az elvétel nem az eltulajdonítás érdekében történt. Az elsőfokú ítélet [69]-[70] bekezdéseiben foglalkozik e célzat vizsgálatával. Nem helytálló az a megállapítás, hogy a felvételek letörlése érdekében mindenképpen fenn kell állni az eltulajdonítási célzatnak. Védelmi álláspont szerint a sértett értékeit semmiképpen sem a véglegesség szándékával szerezték meg, hanem csak a kompromitáló felvételek letörlése miatt. Ezen kívül a mobiltelefon nem is képezhetette az elkövetés tárgyát, figyelemmel arra, hogy az IV. r. vádlott és a sértett közös tulajdonát képezte. Mindezek alapján a védő a rablás büntettének mellőzését és a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta, másodlagos indítványa az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[7] III. r. vádlott védője előkészítő iratában az ügy előzményét hangsúlyozta, mely cselekmények miatt a Berettyóújfalui Járásbíróság a 10.Bpk.194/2022/4. számú büntető végzésével sértett büntetőjogi felelősségét is megállapította. Csatlakozva I. és II. r. vádlottak védőjéhez, vitatta a rablás megvalósulását.

[8] A Debreceni Ítéltábla az ügyészi indítványnak megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét, illetőleg az azt megelőző eljárást a Be. 599. §-a szerinti nyilvános ülésen bírálta felül.

[9] A nyilvános ülésen az ügyész a fentebb ismertetett beadványát fenntartva indítványozta a kiszabott büntetések súlyosítását.

[10] I. r. és II. r. vádlottak védője az előkészítő iratában megfogalmazott érvek mentén a rablás vonatkozásában felmentést indítványozott, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[11] III. r. vádlott védője a nyilvános ülésen fenntartva írásbeli beadványában foglaltakat, csatlakozott az I. és II. r. vádlottak védőjéhez.

[12] IV. r. vádlott védője a nyilvános ülésen szintén az eltulajdonítási szándék hiányára hivatkozott, valamint arra, hogy a cselekmény elkövetése során megszerzett értékek a tulajdonosi viszonyok miatt nem is képezhették rablás elkövetési tárgyát. Mindezek alapján a rablás büntetnének elkövetése alóli felmentést, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[13] I. r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában sajnálatát fejezte ki és csatlakozott védőjéhez. III. r. vádlott arra hivatkozott, hogy máshogy kellett volna, körülmények között eljárni ebben az ügyben és sajnálta, hogy a gyerekeit bevonta a cselekmény elkövetésébe. IV. r. vádlott az utolsó szó lehetőségével nem élt.

[14] A védelmi fellebbezések terjedelme miatt a felülbírálat a Be. 590. § (1) bekezdése szerint teljeskörű volt. Ez azt jelentette, hogy az ítéltábla vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, a bizonyítás törvényességét, a tényállás megalapozottságát, a bűnösségre vont következtetés és a minősítés helyességét, a kiszabott büntetéseket, az ítélet egyéb rendelkezéseit, valamint az indokolási kötelezettség teljesítését is.

[15] Az eljárási szabályok felülbírálata körében azt lehetett megállapítani, hogy sem abszolút, sem pedig relatív eljárási szabálysértés nem történt, az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárását törvényesen, az eljárási szabályok maradéktalan betartásával folytatta le.

[16] A bizonyítás nemcsak az eljárási szabályoknak felelt meg, hanem teljeskörű is volt, a Nyíregyházi Törvényszék az ügyben szükséges bizonyítási eszközöket, vallomásokat, okiratokat, szakvéleményeket megvizsgálta, azokat megfelelően mérlegelve a tényállást döntően megalapozottan állapította meg.

[17] A tényállás részbeni megalapozatlanságára hivatkozó részben felmentésre, részben eltérő minősítésre irányuló fellebbezés nem alapos.

[18] A Nyíregyházi Törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékokat észszerűen, egymással összevetve, a logika szabályainak megfelelően is értékelte. Ennek eredményeként ítéletében meggyőző indokát adta annak, hogy a tényállást elsődlegesen miért a sértett vallomására, illetve részben a vádlottak beismerő vallomásaira alapította. Indokolási kötelezettségét kellő mértékben teljesítette, mérlegelő tevékenységéről megnyugtatóan számot adva döntött a bizonyítékok elfogadhatóságáról. A tényállás megállapítása elsődlegesen az elsőfokú bíróság feladata. Ezt jelen ügyben a Nyíregyházi Törvényszék megfelelően teljesítette. Ha az általa megállapított tényállás megalapozatlansági hibában nem szenved, akkor a másodfokú bíróság az általa megállapított tényálláshoz kötve van, ami azt is jelenti, hogy az elsőfokú bíróság által megvizsgált és megindokolt bizonyítékokat nem mérlegelheti felül, eltérő tényeket nem állapíthat meg. Az ítélet kisebb részbeni megalapozatlansági hibái inkább a helytelen ítéletszerkesztésből adódtak, mely azonban a másodfokú eljárás során a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján helyesbíthető volt a következők szerint:

- A történeti tényállás [17] bekezdésének utolsó mondatát akként helyesbíti az ítéltábla, hogy I. r. és II. r. vádlottak a sértettet testszerte kis és közepes, míg a mellkasán nagy erővel megütötték, illetve megrúgták, illetőleg I. r. vádlott a sértett lábait is összekötözte, valamint tőle a mobiltelefonját és a pendrive-ját elvette, melyet átadott IV. r. vádlottnak.

[19] A fenti helyesbítés indoka a következő. A fellebbviteli főügyészség helyesen hivatkozott a kifejtett erőszak nagysága pontos megjelölésének hiányára, mely a tényállásban nem szerepelt. Ugyanakkor ez az ítélet indokolásában az [59] bekezdésben megtalálható volt, ezért azt a hiányosságot a fentiek szerint az ítéltábla pótolta. Helyesbítette ugyanezen bekezdés tekintetében a tényállást a tekintetben is, hogy az „eltulajdonították” jogi kifejezést a tényállásból mellőzte, mert ez a jogi indoklás részét képezi, ehelyett itt valójában az idegen dolgok elvétele történt meg. Végezetül kétségtelenül helyes volt az a védelmi érvelés is a tényállás kapcsán, hogy az elkövetés során a telefon és a pendrive IV. r. vádlott birtokába került, aki azt szállította.

[20] Egyebekben az ítéltábla a tényállást megalapozottnak találta, a felülbírálat során ahhoz kötve volt a Be. 593. § (3) bekezdése alapján.

[21] Az indokolási kötelezettség teljesítése kapcsán sem észlelt szabálytalanságot. Az elsőfokú bíróság álláspontja nyomon követhető volt, az ítéletből megállapítható, hogy mely bizonyítékot hogyan értékelt a tényállás megállapítása során. Részletesen foglalkozott a vádlotti védekezésekkel, megfelelő indokok mentén fogadta vagy vetette el azokat. Tény, hogy döntően a sértett vallomására alapította a tényállást, azonban a vádlottak részbeni beismerő vallomását is több vonatkozásában elfogadta.

[22] A fentiek miatt a tényállást a bizonyítékok mérlegelésén keresztül támadó, részben felmentésre irányuló védelmi fellebbezések nem vezettek eredményre.

[23] A megalapozott tényállásból alappal vont le következtetést a törvényszék a vádlottak bűnösségére, és a cselekmények jogi minősítése is döntően helyes.

[24] A rablás büntette tekintetében két védelmi érvelés hangzott el a rablás mellőzésének indokaként. Az egyik szerint a mobiltelefon sértett és IV. r. vádlott közös tulajdonát képezte, így nem volt idegen dolognak tekinthető; a másik pedig az eltulajdonítási célzat hiánya volt.

[25] A fenti érvek helyessége esetén a vádlottak bűnösségét zsarolás büntetében is ki kellett volna mondani a rablás büntette mellett, hiszen a pendrive tulajdoni viszonyára az nem vonatkozott. Így a pendrive tekintetben a rablás megállapítását semmi nem zárta ki, ugyanakkor a telefon tekintetében a zsarolás is megvalósult volna. Ezt az ítéltábla azért nem tette, mert a fenti védelmi érvekkel nem értett egyet. Osztotta az elsőfokú bíróság és a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, hogy jelen ügyben a rablás valamennyi tényállási eleme megvalósult. Kétségtől megállapítható, hogy I. r. és II. r. vádlottak esetében mindkét eltulajdonított eszköz, így a pendrive és a mobiltelefon is idegen, értékkel bíró dolog volt, mely tárgyak elvétele során a sértettel szemben a vádlottak erőszakot alkalmaztak. A vádlottak a bűncselekmény tettesei, társtettesei. Ilyen szempontból a tulajdoni viszonyokra hivatkozó védelmi érvelés ezen vádlottak szempontjából teljességgel irreleváns és kétségtelen, hogy a bűnsegédek, tehát III. és IV. r. vádlottak cselekvősége I. és II. r. vádlottak cselekvőségéhez a tettesi, társtettesi cselekvőséghez igazodik. Nem foghatott helyt az eltulajdonítási szándék hiányára hivatkozó védelmi érvelés sem. Kétséget kizáróan bizonyított tény, hogy a vádlottak a fenti eszközöket a sértett részére nem adták vissza, sőt a visszaadás ellen hatott annak megrongálási, megsemmisítési szándéka is, mivel a pendrive-ot I. r. vádlott megrongálta és a szemetesbe tette. Ilyen körülmények között szó sem volt arról, hogy a vádlottak a sértettet csak annak tűrésére kényszerítették, hogy a fenti dolgok a birtokából időlegesen kerüljenek ki. Megjegyzendő, hogy ez esetben a zsarolás ugyancsak megnyugtatóan megállapítható lett volna. A fentiek miatt a rablás minősítése törvényes.

[26] Ugyanez a helyzet a testi sértés büntetével is. I. r. és II. r. vádlottak III. r. és IV. r. vádlottak jelenlétében életveszélyes sérüléseket okozva bántalmazták a sértettet. A vádlottak szándéka eleve az adathordozók testi erőszakkal történő elvétele volt. Ennek során azonban az elvételhez szükségesnél jóval nagyobb mértékű erőszakot alkalmaztak, a megköttözött sértettet súlyosan bántalmazták, így egyértelmű, hogy a vádlottak szándéka testi sértés okozására is irányult. A sértett mellkasára irányzott nagy erejű ütés alapján valamennyi vádlottnak fel kellett ismernie az akár életveszélyes sérülés bekövetkezésének lehetőségét. A sértett bántalmazásánál még valamennyi vádlott, így III. és IV. r. vádlottak is jelen voltak, ezért szó sincs esetükben túllépésről, mivel fel sem merült az, hogy visszafogták volna I. és II. r. vádlottakat. E miatt vonatkozásukban is törvényes az életveszélyt okozó testi sértés büntetében való bűnsegédi marasztalásuk, azonban helyesbítésre szorul az elsőfokú ítélet indokolásának [61] bekezdése, mely szerint III. és IV. r. vádlottak tudattartalma csupán 8 napon túli sérülés okozására terjedt ki, az életveszély bekövetkezésére nem. Az ítéltábla ezen megállapítást az indokolásból mellőzte.

[27] A személyi szabadság megsértésének büntette I. r. és II. r. vádlottak esetében helyesbítésre szorul. E bűncselekményben történő bűnösség kimondása alapvetően azért helyes, mert e bűncselekmény megvalósulása a rabláshoz képest térben és időben elkülönült. Tény az is, hogy III. r. és IV. r. vádlott ekkor a helyszínről már eltávozott, ezért az ő büntetőjogi felelősségük e bűncselekményben nem állapítható meg. Ugyanakkor az irányadó tényállás szerint ez a bűncselekmény I. és II. r. vádlottak esetében olyan elemeket is

tartalmazott, amely a bűncselekmény minősített esetének megállapítását tette szükségessé. A vádlottak sértettet nem csak egyszerűen a mozgásától, személyi szabadságától fosztották meg, hanem a magatartásuk a sértett kínzásával, sanyargatásával is járt. A vádlottak a sértettet gázspray-vel lefűjták, őt bántalmazták majd oly módon kötözték meg, hogy kezeit hátra szorították, és a sértettet egy gépkocsi csomagtartójába tették. Így szállították el, végül az országúton ilyen kiszolgáltatott állapotban kitették és magára hagyták. Ez az elkövetési magatartás összességében kimeríti a Btk. 194. § (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés c) pontjában írott, a sértett sanyargatásával megvalósított személyi szabadság megsértésének büntetettét.

[28] A kiszabott büntetések körében előterjesztett fellebbezések közül az ítéltábla – eltérő tartalommal – a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést részben alaposnak találta.

[29] Minden bűncselekmény absztrakt tárgyi súlyát alapvetően meghatározza az a büntetési tartam, amelynek a kiszabását a Btk. lehetővé teszi. E tartamokat az elsőfokú bíróság ítéletében nem tüntette fel, azonban a bíróságok számára irányadó törvényi középértéket helyesen jelölte meg. Rögzíthető, hogy a vádlottak terhére rótt testi sértés 2 évtől 8 évig, a rablás büntette 5 évtől 10 évig, míg a személyi szabadság megsértésének büntette 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. A halmazati szabályok alapján ezért I. r. vádlott esetében 5 évtől 15 évig terjedő tartamban lehetett a büntetés mértékét megállapítani. E büntetési tartam középértéke a 10 év szabadságvesztés büntetés.

[30] Hasonló mondható el II. r. vádlott esetében azzal, hogy e vádlott elmeállapota miatt súlyosan korlátozott a cselekmények következményeinek felismerésében és a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsításában, ezért esetében a Btk. 17. § (2) bekezdése alapján a büntetés korlátlanul enyhíthető, amely a Btk. 82. § (5) bekezdése alapján azt jelenti, hogy bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható.

[31] III. r. és IV. r. vádlott esetében a halmazati szabályok alapján 5 évtől nem egészen 13 évig terjedő mértékben lehetett a szabadságvesztés büntetést megállapítani, így vonatkozásukban a törvényi középérték 9 év volt.

[32] E büntetési tartamokban fejeződik ki a vádlottak által megvalósított bűncselekmények absztrakt társadalomra veszélyessége és ezek alapján valóban nagyon súlyos szankciók is alkalmazhatók lehettek volna.

[33] Az eljárás során mind a vád, mind pedig védelmi oldalról elhangzott többször az a kijelentés, hogy az ügy tárgya nem volt szokványos, a rablás jelen esetben az elkövetők szándéka és célzata miatt nem tekinthető szokványosnak. E megállapítással alapvetően az ítéltábla is egyetértett, azonban azzal a védelmi érveléssel már nem tudott osztozni, hogy a vádlottak cselekményének indoka méltányolható lenne. Az a körülmény, hogy a jelen ügy előzményeként sértett is megvalósított súlyosan törvénybe ütköző magatartást, legfeljebb magyarázza a vádlottak cselekvőségét, de nem indokolja azt. A bírósági ítéletnek soha nem lehet üzenete az, hogy valamely, akár törvénytelen sérelem esetén útonálló módszerrel, rablással, személyi szabadság megsértésével, testi sértéssel kell azt megtorolni. Valóban a büntetés nemének és mértékének meghatározásánál kell a sértetti közrehatást, a sértett felróható, törvényszegő magatartását értékelni, de ennek a mértéke nem lehet korlátlan.

[34] Elsődlegesen ez az oka a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés részbeni elfogadásának. E ponton kell megjegyezni azt is, hogy bár III. r. vádlott a terhére megállapított bűncselekmények bűnsegédje volt és a sértett személyi szabadságának megsértésében még ilyen módon sem vett részt, azonban cselekvőségének tényleges társadalomra veszélyessége nem kevesebb az I., valamint a II. r. vádlott cselekvőségénél, mivel őmiatta került sor a bűncselekmények elkövetésére. Ezért az ítéltábla az ő büntetését a rendelkező részben írt 2 év szabadságvesztésre súlyosította, míg a felfüggesztésének próbaidejét 5 évre módosította. E vádlottat I. r. vádlotthoz hasonlóan egyidejűleg pénzbüntetésre is ítélte a Btk. 50. § (1) és (2) bekezdései alapján, melynek mértékét a Btk. 50. § (3) bekezdésében írt keretek között határozta meg. A meg nem fizetés esetére történő átváltoztatásról a Btk. 51. § (1) és (2) bekezdései alapján rendelkezett. Ugyanakkor nem volt indokolt egyik terhelt esetében sem a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése a kedvező előéleti adatok, a rendezett életkörülmények és a sértetti közrehatás miatt. I. r. vádlott büntetésének a vádhatóság fellebbezése szerinti elrendelése esetén a büntetések belső arányossága is sérült volna.

[35] II. r. vádlott vonatkozásában elfogadta csak az ítéltábla a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezést, melynek indoka ugyancsak a belső arányosság követelményének szem előtt tartása volt, hiszen a súlyosan korlátozott II. r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság gyakorlatilag ugyanolyan súlyú büntetést alkalmazott, mint a teljesen beszámítható I. r. vádlott esetében.

[36] I. r. és III. r. vádlott vonatkozásában az ítéltábla az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezéseket mellőzte, mivel annak a Btk. 102. § (1) bekezdésében írt feltétele, az érdemesség a fentebb részletezettek alapján nem állapítható meg.

[37] Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései törvényesek, a fellebbviteli főügyészség indítványától eltérően nem volt indokolt IV. r. vádlott tekintetében a bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításáról rendelkezni a vonatkozásában alkalmazott bűnügyi felügyelet jellege miatt.

[38] Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla a fenti körben a Nyíregyházi Törvényszék ítéletét a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja és a 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő további rendelkezéseit a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja és 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy pontosította I. r. vádlott személyi azonosító igazolványának számát és IV. r. vádlott személyi azonosító igazolványának számát.

[39] Az ítéltábla a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg és a Be. 574. § (1) és (4) bekezdései alapján rendelkezett annak viseléséről.

[40] Jelen határozat elleni fellebbezést a Be. 615. § (5) bekezdése kizárja.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Toma Attila sk. előadó bíró, Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 2022. november 24. napján kihirdetett 2.B.400/2021/31. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.38/2023/13. számú másodfokú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2023. március 29.

Dr. Elek Balázs sk.

a tanács elnöke